

ἀπεισθεμένη καὶ ἀγνοοῦμεν τὸ ἐπίθετον τοῦ εὐλαβοῦς κτίτορος τοῦ ἐπωνύμου τῷ προστάτῃ ἀρίστῳ Γεωργίῳ· ἡ εἰκόνων κατὰ τὰ ἄλλα διετηρήθη ζωηρά, φρεσία δὲ καὶ ἐκτραπτικὴ εἶναι ἡ ἀσκεπτὴς πωγωνοφόρος κεφαλή.

Μετὰ τὴν παράστασιν ταύτην, ἔξικνουμένην μέχρι τοῦ μέσου τοῦ τοίχου, οὐδὲν ἄλλο σώζεται ἐπὶ τοῦ ἑτέρου ἡμίσεος μέχρι τοῦ ἀγίου Βήματος ἡ ἀμυδρὰ καὶ διακεκομμένα ἔγνη εἰκόνων. 'Ο τοῖχος τοῦ Ἀγίου Βήματος ἐν τῷ μέσῳ ἔχει τὸν Χριστὸν (αὐτός, 1,42) ἴσταμενον μεταξὺ τῆς ἐκ δεξιῶν Θεοτόκου καὶ τοῦ ἐξ ἀριστερῶν Προδρόμου καὶ ἔχοντα Εὐαγγέλιον ἐν τῇ ἀριστερᾷ· ἐν τῇ ἀριστερῷ τῷ ὁρῶντι γωνίᾳ φέρει ἐν κύκλῳ (διαμέτρου 049) μέχρις ὀστρύος εἰκόνισμένην τὴν ἀγίαν Παρασκευὴν καὶ ἐν τῇ δεξιᾷ ὁμοίως τὴν ἀγίαν Ἀναστασίαν. 'Ακριβῶς ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ Χριστοῦ κατεσκευασμένος εἶναι ἐν τῷ τοίχῳ φωλεὸς (niche) ὑψους 043 καὶ πλάτους 029.

'Ἐν τῷ διαδρόμῳ εἰκόνων ὑπῆρχε μία μόνη, ἀριστα πασῶν τῶν ἄλλων μέχρι τοῦ νῦν διατηρημένη, κατέγουσσα ὅλον τὸν τοίχον ἐν τῷ πρὸς ἀνατολὴν ψυχῷ, ἡ τοῦ Ἀργαγγέλου· ἐν τῇ ζωηροτάτῃ τοιχογραφίᾳ, ἡς Βεβλαμμένα εἶναι μόνα τὰ κάτω μέρη, ὁ Ἀρχάγγελος, φύλαξ προσθέπων πρὸς τὸν ἐκ τοῦ νάρθηκος εἰσερχόμενον, ἔχει τὰς μεγάλας πτέρυγας ἀνεψημένας πως, φέρει δὲ ἐν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ σφαιραν διηρημένην διὰ ταινιῶν εἰς τέσσαρα σταυροειδῶς.

'Ἐν τῇ πτέρυγι βούλεν ἄλλο ἑσωθῆ ἡ ἀμυδρὰ ἔγνη εἰκόνων ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ Ἀγίου Βήματος· ὁ φωλεὸς ἐνταῦθα εἶναι μείζων τοῦ ἐν τῇ α, ὑψους 055 καὶ πλάτους 061.

'Ἐν τῷ νάρθηκι ζ ὁ κυκλικὸς τοῖχος εἶναι καθέτως διηρημένος εἰς δύο χώρας· ἡ πρὸς νότον φέρει εἰκόνας τριῶν ἴσταμένων ἀγίων γυναικῶν ἀνωνύμων καὶ ὑπερθεν τῆς δευτέρας αὐτῶν ἐν κύκλῳ ἀνδρός τινος μέχρις ὀστρύος, ἡ δὲ πρὸς δύσιν ἀπεισθεμένας εἰκόνας δύο ἀγίων γυναικῶν. Τὸ πρὸς βορρᾶν μέρος τοῦ κύκλου ἔμεινεν ἐλεύθερον χάριν τῆς πυλίδος τῆς εἰσόδου ἡ ως καὶ τὸ πρὸς ἀνατολὴν χάριν τῆς πυλίδος τοῦ διαδρόμου γ.

'Ότι τὸ Προσκυνητήριον περιεσυλλόθη ἐπανειλημμένως μαρτυροῦσιν ἡμῖα μὲν τὰ χώματα, δι' ὃν κατὰ διαφόρους χρόνους ἀνωμάλους ἐπεκαλύφθη τὸ ἔδαφος αὐτοῦ, καὶ τὰ ἐμφράγματα τῆς εἰσόδου η καὶ τῆς κρύπτης θ, ἡμῖα δὲ ὅτι οὐδὲν ἄλλο σώζεται νῦν ἐν αὐτῷ ἡ δύο κίονες μήκους 1,75 κείμενοι κατὰ γῆς ἐν τῷ Ἀγίῳ Βήματι τῆς πτέρυγος α, ἔνθα καὶ πάλαι ἴσταντο· οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι οἱ κίονες οὗτοι ἦσαν οἱ ἐν τῇ λεγομένῃ Ὡραίᾳ Πύλῃ παραστάται, ὃν ἐκτάπεραθεν ἀνιδρυμένον ἦτο τὸ «τέμπλον» ὡς μαρτυροῦσι καὶ αἱ ἐν τοῖς τοίχοις εἰς ὑψος 2,00 ἀντιστοιχοῦσαι ὥπαι, ἐν αἷς ἐστηριγμένον ἦτο τὸ ἐγκάρπιον ξύλον

τοῦ τέμπλου. Τοιαῦται ὥπαι κείνται καὶ εἰς δύο τῆς εἰσόδου η μέρη ἀπέγοντα ἀλλήλων τρία μέτρα· δῆλον δὲ ὅτι ἐνταῦθα γάρ τιν ἀσφαλείας ἦσαν ἐνιδρυμέναι διπλαῖ πύλαι. Πλησίον τῶν κιόνων ἐν τῇ παλαιᾳθήσει ἴσταται καὶ νῦν ἔτι ὁ κιονίσκος τῆς ἀγίας Τραπέζης φέρων ἐπὶ τοῦ ἄκρου σιδήρῳ μετὰ μολύbdou ἐγκεγυμένου, παρ' αὐτῷ δὲ ἐν κοιλότητι ἀναδιδύοντη γλυκὺν ὄδωρον κείται· αὐτὴν ἡ πλάξ τῆς Τραπέζης ἔχουσα ἐν τῷ μέσῳ ὅπην. 'Ἐν τῷ διαδρόμῳ ὑπὸ φεγγίτη κείται κατὰ γῆς τεμάχιον κιονοκράνου ὁρίου σταυρὸν μεταξὺ κοινημάτων. Εἰς τὰ χώματα ἀναμεμιγμένα εὑρέθησαν θραύσματα ἀγγείων καὶ λείψανα ὄστων.

'Ο γενικὸς Διοικητής ἡμικ τῇ ἀνακαλύψει διέταξε τὴν ἀναστολὴν τῆς ἐπὶ τοῦ Προσκυνητηρίου πρὸ δύο μηνῶν ἀρχαμένης Ιουδαϊκῆς οἰκοδομῆς καὶ ἀνέθηκεν εἰς μηχανικὸν τὴν ἀνασκαφὴν τῆς εἰσόδου η καὶ τῆς κρύπτης θ· καὶ ἐκείνη μὲν ἀνεσκάψηκατέ δύο ἔτι μέτρα (10,52) μέχρις σημείου, ἐνθα διγάζεται εἰς δύο οκλάδους, ἐναπόρος δύσιν καὶ ἔτερον πρὸς ἀνατολήν· αὐτῇ δὲ ἀνεσκάψη εἰς 12 μέτρα· ἡ εἰσόδος τῆς κρύπτης ἔχει ὑψος 050 καὶ πλάτος 075· ἡ κρύπτη καθ' ὅσον προγωρεῖ πρὸς νότον γίνεται στενοτέρα, ἐν τῷ μέσῳ μὲν 060 πρὸς τὰ ἐνδότερα δὲ 030· τὸν ἐντελὴ καθαρισμὸν ἐμποδίζει ἐπὶ τοῦ παρόντος ὄδωρο, σπερ ἀφθόνως ἀναδιδόμενον εὑρέθη ἐν τῇ εἰσόδῳ τῆς κρύπτης.

'Μόνη τακτικὴ ἀνασκαφὴ θὰ φανερώσῃ μὲν τὴν ἀρχὴν τῆς εἰσόδου τοῦ Προσκυνητηρίου καὶ τὸ τέλος τῆς κρύπτης καὶ θὰ ἐπικυρώσῃ ἡ θὰ διαψεύσῃ φήμην περὶ κεκρυμμένου θησαυροῦ (γειρογράφων καὶ ἄλλων κειμηλίων), θὰ διδάξῃ δὲ καὶ τὴν σχέσιν τοῦ Προσκυνητηρίου πρὸς τὸ παρακείμενον τζαμίον τῆς Ἀγίας Σοφίας καὶ πρὸς παλαιὸν ὑδραγωγεῖον, οὐ πλησίον ἐκεῖ εὐκρινῆ φαίνοντα· καὶ νῦν ἔτι τὰ ἔγνη, καὶ ἄλλα γείτονα ὑπόγεια κτίρια, περὶ ὃν καὶ δήλωσις ἀνασκαφῆς ἐγένετο πρὸ τριῶν ἐτῶν πρὸς τὴν Διοικησιν. Πιθανὸν νομίζω ὅτι ὁ κτίωρ κείται τεθαψμένος, κατὰ τὴν τότε συνήθειαν, ἐν αὐτῷ τῷ Προσκυνητηρίῳ, ἵσως δὲ ἡ ἐπιταφία πλάξ θὰ διδάξῃ ἡμᾶς καὶ τὸν χρόνον.

'Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 13 Ιούλιον 1892
ΠΕΤΡΟΣ ΝΙΚ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΔΥΟ - ΔΥΟ

Κάθε τραγοῦδι 'που γραψα μου τὸ γεννοῦν οἱ πόνοι,
Γι' αὐτὸ βρθεὶα μέσ' τὴν καρδιὰ καθένα μὲ πληγόνει.

Με κόλασι 'στὰ μάτια σου, γωρὶς καρδιὰ 'στὸ στήθος
'Εσ' εἴσαι ή κόρη μάγιστρας, 'που λὲν τὰ παραμύθια.

Τόρα 'που τὰ γαλάζαμε καὶ ἄλλην θ' ἀγαπήσω

"Οσα φυλάκια σου 'δοσα νὰ μου τὰ δώσης 'πίσω.

Μέσ' τὴν καρδιά μου φύτρωσε φρυγανερὸς βοτάνη,
Καὶ μόνον ἡ ἀγάπη σου μπινεῖ νὰ μού τὴν γιανῆ.

Δὲν ζέρει πῶς τὴν ἄγαπη καὶ σὰν τὴν βλέπω λιγάνω,
Κι' ἔχω ἀγάπη μαστικὴ καὶ μαστικὸν πόνο.

Γιὰ κάθε νειὰ ποὺ ἀγάπησα ἔχω, πουλί μου, γιάσει
Μέσα στὰ βίθη τῆς καρδιᾶς κι' ἀπὸ νὰ παρεκκλήσῃ.

Μ. Δ. ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Νεκρὸς φοιτητὴς τῆς ιατρικῆς συζητῶν μετ' ἄρχαιον ιατρῷ ἔλεγε :

— Καθὼς παρατηρῶ, οἱ συνάδελφοι σας δὲν μεταχειρίζονται σήμερον τὰς ἀφιμάξεις.

— Μὲ τὸ νυστέρι σχι, ἀπαντᾷ πονηρῶς ὁ γέρων ἀσκληπιάθης.

* *

‘Η ὑπηρέτρια: Λέει λοιπὸν πῶς τὰ παπούτσια αὐτὰ είναι γιὰ τὸν ἀρεντή;

— Οὐ πηρέτης τοῦ ὑποδηματοποιοῦ: Ναι.

— Εφερες καὶ τὸ λογχωριασμό;

— Οχι, εἴνε πληρωμένα.

— Πληρωμένα; Τότε δὲν είνε βέβαια δικά μας.

* *

‘Εκεῖνος πρὸς Ἐκείνην: Δὲν ἡμπορῶ νὰ ἔννοησω, Οὐρανία, διατὶ δὲν θέλεις νὰ πιστεύσῃς εἰς τὴν εἰλικρίνειαν καὶ εἰς τὴν σταθερότητα τοῦ ἐρωτός μου. Καρμία ἄλλη ἔως τώρα δὲν μού τὸ ξακουσεῖ αὐτό!»

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φιλολογικά

Ο περὶ τὴν ἐρμηνείαν τῶν νεωστὶ εὑρεθέντων μιμιάμβων τοῦ Ἡρώδου ζῆλος τῶν “Ἀγγλῶν κριτικῶν” εἴνε μέγας. Η Académuy καθοῦς καὶ ὅλη περιουσίαν δὲν πυρούν δημοσιεύσαντα τακτικῶς κατεκάπτην ἑδομάδων κριτικὰς καὶ ἐξηγητικὰς παρατηρήσεις.

— Λι περὶ τῆς ἀνθροπότητος κατὰ τὸ ἔτος 2000 μελέται τοῦ φυσιολόγου καὶ φιλοσόφου Καρόλου Ρισσέ, αἱ δημοσιεύσεις ἐν τῇ «Revue Scientifique», ἐξεδόθησαν εἰς ἔν τόμον μεγίστου ἐνδικψέροντος. Έν αὐταῖς ὁ συγγραφεὺς ἐπὶ ἐπιστημονικῶν δεδομένων στηριζόμενος, προσπαθεῖ νὰ καθορίσῃ τὸ στημένον, εἰς ὃ θὰ φύξῃ ἡ ἐξέλιξις τῆς ανθρωπότητος μετὰ 100 ἔτη. «Μετε οὐδεμίαν αὐθαίρετον προφητείαν ἐκφέρει ἐξ ἐκείνων, ὃν βρίθουσι τὰ μέγρι τούδε ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θευκτοῦ βιβλία. Τὸ μᾶλλον ἵσως ἐνδιαφέρον μέρος τοῦ ἔργου τούτου είναι αἱ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος τῶν Τεχνῶν καὶ τῶν Γραμμάτων εἰκασίαι. Κατὰ τὸν Ρισσέ η Μουσική θὰ προσθέσῃ καὶ ἡ Ποίησις θὰ ἐκλείψῃ. θὰ ἐπικρατήσῃ δὲ τὸ Μοιστόργημα καὶ τὸ Δρῦμα.

— Πλὴν τοῦ κρίσεων τιμητικωτάτων δημοσιεύσανται ἀπό τίνος ἐν Γαλλίᾳ ἐπὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τοῦ ἐσχάτως ἀποθανόντος μαθιστοριογράφου Léon Cladel, τοῦ συγγραφέως τοῦ πολυχρότου ἔργου Ν' αριθμού οεῖ.

— Ο ποιητὴς Φραγκίσκος Κοππὲ ἀπήγγειλεν ἐσχάτων κατὰ τὴν διανομὴν τῶν βραβείων τῶν δημοτικῶν σχολείων τῆς Mandes ὥρισταν λογίδριον πρὸς τὸ παιδία, τὸ ὅποιον δημοσιεύεται ἐν Figaro.

— Ή γεία τοῦ διασήμου διηγηματογράφου Guy de Maupassant, ἡ πρὸς στιχηνὸν βελτιωθεῖσα, ἐδεινώθη ἡδη ἀπελπιστικῶς. Οὐδεμία ὑπάρχει πιθανότης ὅτι θὰ ἐγκαταλείψῃ ποτὲ πλέον τὸ φρενοκομεῖον, τὰ δὲ πιπλά του ἐκτίθενται μετ' ὀλίγον εἰς δημοπρασίαν.

— Απέθανεν ὁ Γάλλος δημοσιογράφος καὶ δραματικός ποιητὴς Ἀδριανὸς Δεκούρασέλ.

Επιστημονικά.

Ο κυριαρχητὴς Friegeger, βοηθὸς τοῦ Κώγη, ἐξετέλεσεν ἐσχάτως πειράζαται ἐμβολιασμοῦ διὰ χολερικού ιοῦ ἐπὶ ζώων πολλὰς παρέχοντα ἐλπίδας.

Καθαλιτεκνικά

Απεθέσεν δὲ εἰς τὸ διασήμου Βέλγου ζωγράφου Ἀλφρέδου Στήθενς, Ιωσήφ, ζωγράφος γνωστότατος καὶ οὐτος, εἰδικής περὶ τὴν ἀπεκόντιστην τῶν ζώων καὶ ἰδίᾳ τῶν κυνῶν.

ΠΑΙΣΝΙΑ

Η διαδημένη φιάλη.

Ιδοὺ τίνι τρόπῳ εἰμπορεῖτε νὰ γρηγοροποιήσετε φιάλην, τῆς ὁποίας έχει σπάσει ὁ λαμπός.

Γεμίσατε τὴν μὲν κανονικῶς τοποθετήσατε τὴν ἐπὶ τραπέζης ὡρίζοντος καὶ κυτόπιν θυίσατε βιαίως ἐντὸς τοῦ ἀλκιού τὴν ἄκραν σιδηρᾶς ἀλόδου ἐρυθροπυρωμένην. Θάκουσηῇ τότε εἰς κρότος καὶ θὰ ἴδητε ἀμέσως ὅτι ἡ φιάλη ἐκόπη κανονικώτατα περὶ τὴν στεφάνην τοῦ ὄγρου. Τοισυτορόπως ἡ σπασμένη φιάλη γίνεται πάλιν ἀγγείον ὅπωστον εὐπρόσωπον· ἀλλ' ἂν δὲν σᾶς ἀρέσῃ, εἰμπορεῖτε ἐλαττούντες ὀλονέν τὴν ποσότητα τοῦ ἀλκιού νὰ τὴν κόψετε εἰς πληρὸν δαχτυλίων υαλίνων πολὺ περιέργων καὶ διακεδυτικῶν.

